

Wiadomości Adwokatury 13 lutego 2015 r.

W obronie interesu publicznego - felieton

Z opinią Krajowej Rady Sądownictwa, która uważa, że ograniczenie udzielania nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej do adwokatów i radców prawnych jest nieefektywne i najdroższe, polemizują adwokaci Rafał Dębowski, sekretarz NRA oraz Roman Kusz, przewodniczący Komisji Wizerunku Zewnętrznego i Ochrony Prawnej przy NRA. Ich wspólny felieton ukazał się dziś na łamach Rzeczpospolitej.

Mecenaszi przytaczają m.in. wyliczenia, z których wynika, że porady udzielane za pośrednictwem organizacji pozarządowych są droższe niż porady udzielane przez adwokatów i radców prawnych. Zdaniem autorów felietonu, trudno także obronić tezę o nieefektywności porad udzielanych przez profesjonalnych prawników, skoro stoi za nimi ogólnopolski potencjał a tego rodzaju usługi świadczą zawodowo na co dzień.

[\(Przeczytaj cały felieton\)](#)

[\(Przeczytaj opinię KRS\)](#)

Trwają prace nad projektem ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej

Konferencja w sprawie projektu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej i edukacji prawnej społeczeństwa odbyła się 11 lutego br. w Ministerstwie Sprawiedliwości. Prezydium NRA reprezentował adw. Bartosz Grohman, zastępca sekretarza NRA.

Celem konferencji było przedstawienie założeń do projektu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej i edukacji prawnej społeczeństwa. Na konferencję zaproszono przedstawicieli władz wojewódzkich oraz przedstawicieli Prokuratury Generalnej, Krajowej Rady Sądowniczej, Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, którą reprezentował prezes KRRP r.pr. Dariusz Sałajewski.

Konferencję prowadził Karol Dałek, zastępca dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Kolejno omawiano przepisy projektu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej i edukacji prawnej społeczeństwa w brzmieniu z dnia 6 lutego 2015. ([czytaj projekt](#))

Głos zabierali Jan Kremer z Krajowej Rady Sądowniczej i Marek Sadowski z Prokuratury Generalnej - obaj zgłaszali uwagi natury legislacyjnej.

Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości wskazywali, że dodano zapis uprawniający osoby posiadające Kartę Dużej Rodziny do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej. Adwokat Bartosz Grohman wskazał, że taki zapis jednoznacznie uprawni wszystkich posiadaczy takiej karty niezależnie od kryterium dochodowego i jest to zapis bardzo dobry. Sędzia Waldemar Żurek z KRS dopytywał o zakres kwot przeznaczonych na realizację zadań ustawy wobec rozszerzenia kręgu

uprawnionych. Prowadzący konferencję potwierdził, że kwoty nieznacznie by się zwiększyły.

Przedstawiciele wojewodów zgłaszali uwagi techniczne związane z realizacją ustawy. Wskazywali możliwe konkretne przykłady zachowań petentów i wątpliwości związane z zapewnieniem takim osobom dostępu do bezpłatnej pomocy prawnej w praktyce.

W trakcie dalszej dyskusji o kręgach osób uprawnionych do uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej adwokat Bartosz Grohman wskazał, że nie jest możliwym umieszczenie w ustawie wszystkich sytuacji, które skutkowałyby uprawnieniem do bezpłatnej pomocy prawnej. Przypomniał jednak, że zawsze kiedy mają miejsce jakieś zdarzenia lokalne typu katastrofa, stan klęski, czy powódź, lokalne rady adwokackie *ad hoc* organizują akcje bezpłatnych porad dla poszkodowanych. Akcje takie są organizowane niezwłocznie i korzysta z nich wiele osób. Jest to przejaw działań prospołecznych Adwokatury i zawsze będzie uzupełniał inne inicjatywy samorządowe czy rządowe.

W trakcie dyskusji referenci wskazali, że w najnowszym projekcie, na wniosek NRA i KRRP wykreślono aplikantów adwokackich i radcowskich z kręgu podmiotów świadczących nieodpłatną pomoc prawną. Adwokat Bartosz Grohman wskazał, że zapis taki jest celowy, albowiem aplikanci i tak zapewne zostaną włączeni w system udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, ale pod nadzorem patronów czy adwokatów dających aplikantom upoważnienie. Zapis taki jest prawidłowy ze względu na kwestie odpowiedzialności adwokata lub radcy prawnego.

Przedstawiciele wojewodów wskazywali też na wrażliwość poufnych danych zapisanych na karcie porady prawnej. Adwokat Bartosz Grohman wskazał, że proponowany zapis nakazujący wpisanie jedynie danych do celów statystycznych nie naraża petenta na ujawnienie żadnych tajemnic. Karta porady ma zawierać bowiem dane identyfikacyjne beneficjenta, czas trwania i formę udzielenia porady oraz wskazanie dziedziny prawa bez jakichkolwiek szczegółów porady.

Prezes KRRP r.pr. Dariusz Sałajewski zawnioskował, aby wykreślić z projektu ustawy zapis umożliwiający wskazywanie preferowanych dziedzin prawa przez adwokatów czy radców prawnych, albowiem wskutek braku regulacji o specjalizacjach prawniczych wymóg taki mógłby być nieskuteczny. Ministerstwo Sprawiedliwości zadeklarowało, że uwaga zostanie uwzględniona.

Dalsze uwagi miały charakter dyskusji na temat praktycznej realizacji ustawy na szczeblach wojewódzkich i powiatowych. Dyskutowano o działaniu infolinii i aspektach technicznych oraz o wyliczeniu kosztów wykonania zadań z ustawy.

W porównaniu do poprzednich projektów ustawy Ministerstwo dodało do projektu zapis o podejmowaniu działań zmierzających do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa, co wpisuje się m. in. w akcje edukacji prawnej społeczeństwa inicjowane przez Adwokatę.

Adw. Bartosz Grohman

Zastępca Sekretarza NRA

Opinia NRA: brak gwarancji skorzystania z przedawnienia zobowiązania podatkowego

Na brak gwarancji skorzystania przez podatnika z instytucji przedawnienia zobowiązania podatkowego zwraca Naczelna Rada Adwokacka w opinii *amicus curiae*, złożonej w

Trybunale Konstytucyjnym 6 lutego. Opinia została przygotowana w sprawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie zgodności z Konstytucją wybranych przepisów ustawy Kodeks karny skarbowy oraz ustawy Ordynacja podatkowa w sprawie K31/14.

Opinię przygotowali adw. Mikołaj Pietrzak, przewodniczący Komisji Praw Człowieka przy NRA, adw. dr Jacek Skrzydło, członek tejże Komisji oraz radca prawny Grzegorz Flisiak.

Analizie poddana została praktyka stosowania przepisów art. 70 par. 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej i art. 114a kks. Daje ona podstawy - czytamy w opinii - do twierdzenia o naruszeniu konstytucyjnych wzorców wskazanych przez Rzecznika we wniosku. Chodzi o kwestię gwarancji skorzystania z instytucji przedawnienia zobowiązań podatkowych, która jest odbierana podatnikowi, zaś organ podatkowy korzysta z dłuższego od ustawowego czasu na określanie i egzekwowanie należności publicznoprawnych.

Zachodzą przypadki, gdy przedawnienie zostaje zawieszona „pomimo tego, że podatnikowi nie udowodniono popełnienia czynu penalizowanego przez kodeks karny. Oznacza to, że skutki błędnej oceny prawno karnej organów zostają przerzucone na podatnika, który nie popełnił przestępstwa skarbowego i który w kontekście przedawnienia zobowiązania podatkowego jest traktowany tak samo jak podatnik, wobec którego zapadł prawomocny wyrok skazujący”.

[\(czytaj opinię amicus curiae NRA\)](#)

Udostępniono zbiór urzędowy orzecznictwa SN w sprawach dyscyplinarnych

Serwis informacyjny Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury opublikował roczniki zbioru urzędowego „Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych” za lata 2002-2013.

Roczniki „Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych” wydawane są przez Sąd Najwyższy w ograniczonym nakładzie książkowym począwszy od 2002 r. Roczniki zawierają orzeczenia w sprawach dyscyplinarnych sędziów, adwokatów, notariuszy, prokuratorów, radców prawnych. Udostępnione zostały w stanie oryginalnym, bez modyfikacji ich treści - w formacie "pdf".

Kolejne roczniki publikowane będą w serwisie sukcesywnie po ich wydaniu przez Sad Najwyższy.

[\(Zobacz roczniki\)](#)

Zmarł prof. Piotr Winczorek

W wieku 71 lat zmarł wybitny polski konstytucjonalista prof. dr hab. Piotr Winczorek.

Środowisko prawnicze ceniło profesora przede wszystkim za jego szeroką wiedzę z zakresu prawa

konstytucyjnego, filozofii prawa i nauk o państwie.

- *Był to niezwykle otwarty człowiek, pomocny, wyważony w swoich ocenach. NRA wielokrotnie korzystała z uprzejmości Pana Profesora, zwracając się o opinie w sprawach związanych z zagadnieniami konstytucyjnymi. Jego opracowania zawsze były obszerne i wyczerpujące.* – wspomina prof. Winczorka adw. Andrzej Siemiński, członek NRA i doradca prezesa NRA.

Prof. Piotr Winczorek w latach 1961-1966 studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim, z uczelnią tą związał się później naukowo, gdzie pełnił funkcje zastępcy dyrektora i dyrektora Instytutu Nauk o Państwie i Prawie oraz kierownika Katedry Filozofii Prawa i Nauki o Państwie. Był też członkiem Senatu UW.

W latach 1989-1993 był sędzią Trybunału Stanu, a w latach 1993-1997 członkiem Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów, a także członkiem, a następnie przewodniczącym zespołu stałych ekspertów Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego.

Był autorem kilkuset publikacji naukowych i popularyzatorskich. Od wielu lat współpracował z Gazetą Wyborczą, w której zamieszczał celne, krótkie komentarze do codziennych wydarzeń, w kontekście Konstytucji.

W maju 2014 r. Prezydent odznaczył prof. Winczorka Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

W 2004 roku podczas debaty „Okrągłego Stołu” - *Rola samorządów zawodowych - zawodów zaufania publicznego - w tworzeniu demokratycznego państwa prawa* prof. Winczorek powiedział: „*Wspólnota samorządowa to termin odnoszony zwykle do samorządu terytorialnego. Ale nie sądzę, żeby powody, dla których termin ten jest właściwy w odniesieniu do samorządu terytorialnego, były mniej istotne w przypadku samorządu zawodowego. Kto wie, czy nie są bardziej istotne. Bo element wspólnotowy, poczucie przynależności, poczucie wspólnoty interesów to jest esprit de corps, który się liczy w tych korporacjach chyba silniej niż we wspólnotach. Powołanie wspólnoty samorządowej ma ten skutek, że wszystkie osoby należące do wyodrębnionej kategorii, z mocy samego prawa należą do tej wspólnoty. Niekiedy się uważa, że jest to przymusowa przynależność. Niektórzy buntują się przeciwko takiej przynależności. Ja bym tego tak nie określał. To jest inna kategoria prawna: przynależność z mocy prawa.*”.

Wykład sędziego Trybunału Sprawiedliwości

Prof. Allan Rosas, sędziego Trybunału Sprawiedliwości, wygłosi 16 lutego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego wykład na temat „The EU and Fundamental Rights/Human Rights: Vanguard or Villain?”.

Prof. Allan Rosas jest absolwentem Uniwersytetu w Turku w Finlandii. W latach 1985-1995 był dyrektorem Instytutu Praw Człowieka na Akademii Åbo Uniwersytetu w Turku. Jest ekspertem krajowym i międzynarodowym w prawie UE, międzynarodowym, konstytucyjnym i z zakresu praw człowieka. Był delegatem Finlandii w komisjach prawnych m.in. ONZ, UNESCO, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Rady Europy. Od 2002 roku jest sędzią Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu.

Wykład prowadzony będzie w języku angielskim. Po nim planowana jest dyskusja. Początek o godzinie 17.00 (Gdańsk, WPIA UG, ul. Bażyńskiego 6, Audytorium „C”).

Na spotkanie zaprasza Zarząd Polskiego Stowarzyszenia Prawa Europejskiego oraz Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego WPIA Uniwersytetu Gdańskiego.

Krakowskie Forum Karnistyczne wokół kontradiktoryjności

Nowelizacja prawa i procedury karnej, kontradiktoryjność i konsensualizm to tematy III Krakowskiego Forum Karnistycznego. Odkryło się ono 6 lutego na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Forum współorganizowane było przez Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych, Katedrę Prawa Karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Okręgową Radę Adwokacką w Krakowie, Prokuraturę Apelacyjną w Krakowie oraz Sąd Okręgowy w Krakowie.

W tym roku spotkanie to miało jednak o tyle szczególny wymiar, że zaplanowane zostało niejako w przeddzień wejścia w życie tzw. wielkiej nowelizacji prawa i procedury karnej, która począwszy od dnia 1 lipca 2015 r. – przynajmniej w założeniu – zmierzać będzie do znaczącego przemodelowania obowiązujących obecnie regulacji prawnoprocesowych w kierunku tzw. względnej kontradiktoryjności i konsensualizmu. Z tej też przyczyny to właśnie prognozowany sposób realizacji tego „modelowego” założenia oraz skala „względności” wprowadzonej w ramach wspomnianej reformy kontradiktoryjności stanowiła zasadniczy przedmiot prowadzonych w trakcie Forum rozważań.

Odnosiło się to przy tym do obu przewidzianych przez organizatorów i niezwykle interesujących paneli poświęconych w pierwszej części tzw. umorzeniu konsensualnemu z nowego art. 59a k.k. oraz w drugiej postępowaniu dowodowemu przed sądem po nowelizacji Kodeksu postępowania karnego.

Podział prowadzonej debaty na zagadnienia nawiązujące zarówno do konsensualizmu, jak też kontradiktoryjności niewątpliwie ukazał skalę problemów, jakie pojawią się przede wszystkim w praktycznym stosowaniu znowelizowanych przepisów od lipca 2015 r. W tym zapewne zresztą celu organizatorzy Forum zdecydowali się na to, aby w ramach poszczególnych paneli swój punkt widzenia na nadchodzącą zmianę normatywną mogli przedstawić nie tylko teoretycy prawa (członkowie Komisji Kodyfikacyjnej), ale również przedstawiciele sądów powszechnych, jednostek prokuratury oraz adwokatury. Nie dziwi zatem, że już w trakcie I panelu poszczególni paneliści prezentowali nieco odmienne podejście do wprowadzonej do kodeksu karnego instytucji umorzenia konsensualnego.

Na wstępie nie obyło się tu oczywiście bez dostrzegalnego już w piśmiennictwie wskazania, że przedmiotowa regulacja stanowi przykład wykupienia się za pieniądze od odpowiedzialności – wzrostu poczucia bezkarności sprawców zamożnych, co nie wydaje się być do końca trafnym spostrzeżeniem. Podobnie o ile przedstawiciele adwokatury widzieli w tym instrument pozwalający znacznie ograniczyć długość prowadzonego postępowania karnego, to SSO Wojciech Domański wskazywał na możliwość czysto instrumentalnego wykorzystania omawianej instytucji w celu wywarcia presji na pokrzywdzonego, czy też nawet przedłużenia postępowania karnego. Podobnie przedstawiciel prokuratury (Prokurator PA w Gdańsku Zbigniew Niemczyk) zauważył, że pewnego rodzaju względna obligatoryjność, automatyzm umorzenia stwarza niebezpieczeństwa chociażby w aspekcie bardzo szerokiego katalogu przestępstw, gdzie władztwo pokrzywdzonego może wypaczać

idee procesowe, przyćmiewać istotę interesu publicznego w ściganiu przestępstw. Nie trzeba dodawać, że takie sceptyczne podejście do przepisu art. 59a k.k. może stwarzać ryzyko nadużywania w przyszłości przez prokuraturę oraz sądy paragrafu 3 analizowanej regulacji, w myśl którego przepis tego nie stosuje się „jeżeli zachodzi szczególna okoliczność uzasadniająca, że umorzenie postępowania byłoby sprzeczne z potrzebą realizacji celów kary”.

Tymczasem członek Komisji Kodyfikacyjnej prof. UKSW dr hab. Jarosław Majewski celnie konstatawał, że chęć likwidacji tego rodzaju nadużyć musiałaby prowadzić do usunięcia z k.p.k. także przestępstw wnioskowych, gdyż również i w tym przypadku zachodzić będzie możliwość potencjalnego wpływu na osobę pokrzywdzoną czynem zabronionym. Na uwagę zasługuje wreszcie wypowiedź prof. dr hab. Andrzeja Zolla, który zaznaczył, iż w zamierzeniach projektodawców omawiana materialnoprawna instytucja umorzenia konsensualnego będzie miała na celu niwelowanie potrzeby karania ze względu na to, że doszło już do naprawienia szkody – skutków przestępstwa – gdzie „zanika potrzeba interwencji ze strony państwa w ten konflikt wywołany przestępstwem”. W jego ocenie z tej też przyczyny likwidacja konfliktu przez członków określonego zdarzenia przestępnego powinna skutkować wyłączeniem prokuratora, jako aktywnego uczestnika takich – dokonywanych pomiędzy stronami – negocjacji. Na marginesie nadmienić można, że temu prawdopodobnie ma właśnie służyć uchwalona *nota bene* w dniu Konferencji nowela do noweli, gdzie wprowadzona została możliwość złożenia zażalenia na odmowę uwzględnienia wniosku pokrzywdzonego o umorzenie postępowania.

Poza w/w aspektami, w prowadzonej przez Pana prof. Włodzimierza Wróbla dyskusji panelowej zwrócono nadto uwagę na szereg innego rodzaju problematycznych zagadnień, które bynajmniej nie zawsze znajdować będą rozwiązanie w czysto literalnej wykładni przepisu art. 59a k.k., a związane są z etapem, do którego można będzie złożyć stosowny wniosek w trybie omawianego przepisu, sposobem rozumienia wykorzystanego na tle art. 59a k.k. pojęcia sprawcy (w kontekście „udowodnienia”, czy uprawdopodobnienia” faktu popełnienia przestępstwa), procesowych oświadczeń podejrzanego (w aspekcie „procesowego” przyznania się do popełnienia zarzucanego mu czynu zabronionego), ewentualnego odwołania zgody pokrzywdzonego (przy czym tu ze względu na ewentualne konsekwencje takiego działania należy zgodzić się z prof. dr hab. Stanisławem Waltosiem, iż taka możliwość powinna zachodzić wyłącznie w przypadku wad oświadczenia woli), ewentualnego wykorzystania instytucji mediacji, czy też niezwykle interesującą problematyką przedmiotowego zakresu zastosowania rzeczony regulacji (dobra kolektywne, czy indywidualne, typy chroniące wiele dóbr).

Jeszcze więcej emocji wywołał drugi panel konferencji prowadzony przez przedstawiciela NRA, adwokata prof. dr hab. Piotra Kardasa, który odnosił się do niezwykle istotnego z punktu widzenia praktyki, zagadnienia prowadzenia postępowania dowodowego na tle nowego – względnie kontradiktoryjnego – modelu procedury karnej. Tu też najciekawsza dyskusja powstała wokół, wydaje się, podstawowego dla kształtu zapowiadanej reformy nowego art. 167 k.p.k., który jakkolwiek przewiduje, że w postępowaniu przed sądem dowody będą przeprowadzane przez strony postępowania i na ich wniosek, to jednak „w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, sąd może dopuścić i przeprowadzić dowód z urzędu”. Tak też w toku debaty zwracano uwagę na to, że zawarcie w treści art. 167 k.p.k. w/w klauzuli generalnej stwarzać może bardzo duże zróżnicowanie w wykładni prawa, blokując nawet w niektórych przypadkach skutki oczekiwanej obecnie reformy. Tu już SN Stanisław Zabłocki wskazując, że zdanie 3 omawianego przepisu powinno odnosić się do oczywistej niesprawiedliwości wyroku (i tym samym skutkować interwencją Sądu chociażby w przypadku niedobadania wiadomości specjalnych, niedobadania stanu psychicznego oskarżonego, stanu psychicznego pokrzywdzonego, niedobadanych dowodów, które mogą zapewnić oskarżonemu alibi, niezbadanych wyjaśnień oskarżonego, niedobadane go kontratypu, konieczność ustalenia czasu popełnienia przestępstwa, wartości przedmiotu przestępstwa) dostrzegł, że ta sama „elastyczność” zapewniająca sędziemu możliwość dostosowania tego przepisu do konkretnej sprawy, stanowi zarazem największą wadę tego rozwiązania zwłaszcza w okresie po wejściu w życie reformy, regionalizacji reformy, a wreszcie arbitralności w traktowaniu tych wyjątków.

Nieco bardziej plastycznie ocenił to prof. dr hab. Piotr Kulesza wprost przyznając, że owa „elastyczność”, to tak naprawdę „chwiejność” wprowadzonego od lipca 2015 r. rozwiązania. W tym też kontekście w ocenie SSO Marcina Świerka z SO w Rzeszowie omawiany wyjątek należałoby w ogóle usunąć z treści przepisu art. 167 k.p.k., gdyż przywoływana w jego obronie zasada prawdy materialnej nie może być uznawana za bezwzględna w procesie. Na tle zarysowanych wyżej wątpliwości warto też przypomnieć przywoływany przez prof. dr hab. Piotra Kardasa i prof. dr hab. Cezarego Kuleszę przykład włoski, gdzie analogiczna reforma procedury karnej zakończyła się całkowitym niepowodzeniem. Zasadnie w tym aspekcie prof. dr hab. Piotr Kardas zwrócił uwagę na to, że wprowadzenie w życie postulowanego przez ustawodawcę, nowego modelu postępowania karnego musi pociągać za sobą potrzebę dokonywania wykładni przepisów i znowelizowanych instytucji zgodnie z duchem kontradyktoryjności, tj. przy zachowaniu trzech podstawowych warunków skuteczności reformy: 1) zmiany pozycji sądu – postrzeganego na gruncie znowelizowanych przepisów jako gwaranta rzetelności postępowania prowadzonego przez strony z zachowaniem zasady sporności, 2) uczynienia sądu ostatecznym gwarantem rozstrzygającym na podstawie prawa i tylko prawa spory między obywatelem a państwem (to jest istota kontradyktoryjności w ujęciu *common law*), pełniącym tym samym funkcję gwaranta sprawiedliwości proceduralnej (co czego potrzebna jest aprobata kierunków reformy przede wszystkim przez środowisko sędziowskie) oraz 3) wyraźnego oddzielenia postępowania przygotowawczego os stadium jurysdykcyjnego (czego nie uczyniono na gruncie znowelizowanych przepisów mimo sugestii przedstawianych przede wszystkim przez NRA w opinii do projektu KKKP). W ten też sposób debata o jakiegokolwiek „kontradyktoryjności” postępowania sądowego tak naprawdę związana jest z kwestią przemodelowania mentalności, w kierunku odejścia od dawnych zasad prowadzenia postępowania karnego, na rzecz inicjatywy stron. W rzeczywistości jeśli by bowiem – tak jak to niektórzy postulowali – traktować przewidziany w art. 167 zdaniu 3 k.p.k. wyjątek zbyt „elastycznie”, to tak naprawdę pomimo wprowadzenia od lipca 2015 r. nowego modelu postępowania karnego nic nie ulegnie zmianie, zaś sama kontradyktoryjność ograniczy się wyłącznie do zapisanego w uzasadnieniu ustawy życzenia (nie mówiąc już o ew. terenowym zróżnicowaniu jej przestrzegania).

Istotne jest jednak to, że pomimo przywoływanych wyżej kontrowersji uczestnicy Forum w zasadzie zgodzili się co do tego, że przewidziane w noweli rozwiązania dają dużo większe nadzieje na reformę procesu, niż obecnie obowiązujące przepisy k.p.k. Trafnie przeto w podsumowaniu obrad wskazał prof. dr hab. Stanisław Waltoś, że aktualny stan jest nie do zaakceptowania z punktu widzenia zasad prawidłowego procesu, gdyż układ, w którym mamy na Sali rozpraw prokuratora z łańcuchem sędziowskim, prokuratora figuranta i adwokata jest fałszywy i niechętnie przez społeczeństwo przyjmowany. Społeczeństwo ma bowiem prawo upatrywać sędziego, który będzie wysłuchiwał i wydawał słuszny wyrok.

Należy zaznaczyć, że poza najszerzej komentowanym art. 167 k.p.k. w trakcie debaty zastanawiano się również nad sposobem prowadzenia postępowania dowodowego na etapie odwoławczym, braku reformy postępowania przygotowawczego, procesowym wykorzystaniem tzw. dowodów prywatnych (a zwłaszcza opinii biegłego), czy też szeroko rozwiniętym przez adwokata dr Tomasza Razowskiego problemem zakazu przeprowadzenia i wykorzystania w procesie „dowodu uzyskanego do celów postępowania karnego za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w art. 1 § 1 Kodeksu karnego” (tu też prowadzący debatę prof. dr hab. Piotr Kardas zwracał uwagę na to, że sam sposób ujęcia art. 168a k.p.k. nie do końca wskazuje na to, czy chodzi tu o okoliczności przedmiotowe i podmiotowe – czy sąd bada to z urzędu, a jeśli tak to działa z urzędu w trybie art. 167 par 1 in fine, czy też pozostawia to stronom. Wreszcie, czy obecny na Sali prokurator ma na to reagować (ma taki obowiązek), czy gdyby doszło do wszczęcia postępowania – to rozstrzygnięcie sądu ma charakter warunkowy, będzie podlegało reasumpcji).

Już na zakończenie dodać należy, że na kanwie prowadzonej dyskusji ujawniły się także uwagi dotyczące zagrożeń konstytucyjnych w związku z uchwaloną w styczniu nowelizacją do nowelizacji. Z uwagi na przyjmowany w orzecznictwie TK standard nowelizacji kodeksów w tym przypadku nie została spełniona – z powodów oczywistych – przesłanka 6 miesięcznego *vacatio legis*. Mówił o tym SN Stanisław Zabłocki wskazując, że jest to jeden z poważnych czynników nakazujących zastanowić

się poważnie na ewentualnym „przedłużeniu” *vacatio legis* całej nowelizacji. Tak naprawdę przeważyły jednak głosy wskazujące na to, że możliwość wprowadzenia i utrzymania wprowadzonych na mocy ustawy nowelizującej zmian istnieć będzie wyłącznie w przypadku utrzymania pierwotnie wyznaczonej daty wejścia w życie omawianych przepisów.

adw. dr Michał Rams (Izba adwokacka w Krakowie)

[\(Zobacz zapis video Forum\)](#)

Udział krakowskich adwokatów w święcie adwokatury katalońskiej

Adw. Paweł Gieras, dziekan ORA w Krakowie i adw. Kinga Konopka, przewodnicząca komisji ds. Współpracy Zagranicznej ORA w Krakowie, na zaproszenie Rady Adwokackiej w Barcelonie, w dniach 29-31 stycznia uczestniczyli w święcie adwokatury katalońskiej Saint Raimon.

W tym czasie odbyło się również zgromadzenie adwokatów w Centrum Kongresowym Trobades de Barcelona Memorial.

Święto Saint Raimon jest każdego roku uroczyście obchodzone przez Izbę Adwokacką w Barcelonie i stanowi okazję do spotkań przedstawicieli izb adwokackich z całego świata, z którymi barcelońska rada współpracuje. W ramach obchodów, przy współpracy z Federation Des Barreaux d'Europe (FBE), odbyła się konferencja pt.: „Dostęp do prawa: czy jest w kryzysie? Pomoc prawna i koszty procesów sądowych”. Podczas konferencji przedstawiciele izb adwokackich z Osaki, Kluża, Paryża, Istambułu, Chicago, Barcelony, jak również obecni Prezydent CCBE, Vice Prezydent CCBE, Prezydent AIJA, Prezydent UIA i Prezydent EYBA zabrali głos w panelach dyskusyjnych na temat kosztów procesowych w poszczególnych krajach, jak i możliwości oraz dostępności pomocy prawnej świadczonej przez adwokatów.

Omówione zostały także szczegóły zjazdu FBE, który odbędzie się w październiku 2015 r. w Krakowie.

Kulminacyjnym punktem wizyty było podpisanie przez adw. Pawła Gierasa, dziekana ORA w Krakowie i adw. Oriola Rusca, prezydenta Izby Adwokackiej w Barcelonie umowy o wzajemnej współpracy pomiędzy Izbami.

Najnowsze In Gremio o prawnikach w sieci

O wykorzystaniu Internetu dla lepszego kontaktu z klientem, a w szczególności o prowadzeniu blogów o tematyce prawnej możemy przeczytać w najnowszym numerze pisma szczecińskich prawników In Gremio.

O blogu „Pozywam” adw. Piotr Dobrołowicz rozmawia z jego autorem – sędzią SR Szczecin-Centrum Arturem Mączyńskim. W numerze przeczytamy też rozmowę z Szymonem Osowskim, prezesem zarządu stowarzyszenia Sieć Obywatelska – Watchdog Polska, na temat prawa do informacji publicznej.

Z kolei Andreas Martin, rechtsanwalt, wpisany na listę prawników zagranicznych adwokackiej izby szczecińskiej, w swoim artykule przybliży temat opłat adwokackich w Niemczech.

Natomiast dr Agnieszka Choduń wyjaśnia, jak pisać, by było super, hiper i ekstra.

Ponadto w numerze przeczytamy też o zmianach w szczecińskim oddziale ZPP, powrocie małych sądów rejonowych, a także analizę orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 18 listopada 2014 w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu.

Zachęcamy do lektury.

Karnawałowe bale izby warszawskiej

Karnawałowe bale warszawskiej izby odbyły się 7 i 8 lutego. W siedzibie ORA bawiło się ponad 260 dzieci a w Arkadach Kubickiego prawie tysiąc aplikantów adwokackich.

W sobotę, 7 lutego, na V Karnawałowym Balu bawili się aplikanci adwokaccy. Zabawę rozpoczął koncert, w którym najlepsze rock'n'rollowe

przeboje wykonywali sami aplikanci. Podczas Balu odbył się również „Turniej Wiedzy Aplikanta” - cztery 3-osobowe drużyny rywalizowały odpowiadając na pytania z zakresu ustawy prawo o adwokaturze, prawa konstytucyjnego, prawa i procedury karnej oraz prawa i procedury cywilnej. W jury konkursu zasiedli: adw. Andrzej Orliński - wicedziekan ORA w Warszawie, adw. Jakub Jacyna - skarbnik ORA w Warszawie oraz adw. Michał Szpakowski - przewodniczący Koła Młodych. Nagrody dla pierwszych trzech miejsc ufundowało Wydawnictwo C.H. Beck, w imieniu którego nagrody wręczył Kamil Kowalski.

Nad atmosferą balu czuwał DJ Boogie, którego kunszt za konsoletą można podziwiać w najmodniejszych klubach stolicy. DJ Boogie zadbał o to, żeby parkiet był przez całą noc pełen bawiących się par.

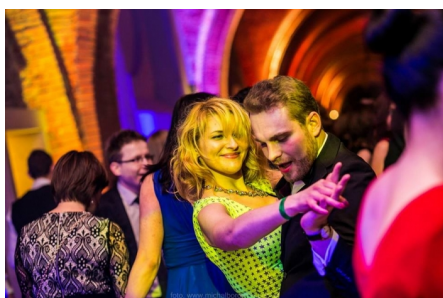
W niedzielę, 8 lutego, dzieci adwokatów i aplikantów adwokackich spotkały się na corocznej zabawie karnawałowej pod hasłem „Bal w Krainie Lodu”. Impreza w tym roku cieszyła się rekordową frekwencją. Wzięło w niej udział ponad 260 dzieci od najmłodszych do starszych w wieku do 14 lat. Łącznie z opiekunami siedzibę ORA odwiedziło ponad 500 osób.

Sala im. H. Krajewskiego zamieniła się na jeden dzień w polarną jaskinię pełną białych baloników i przeżyła prawdziwy najazd księżniczek, śnieżynek, elfów i piratów. Dzieci przyszły na bal w bajkowych przebraniach.

Na małych gości czekało wiele atrakcji, m.in. zabawa i „tańce połamańce” z polarnymi wodzirejami, spotkanie ze świętym Mikołajem i wręczanie prezentów. Najmłodsze dzieci obejrzały przedstawienie pt. "Dzień Kreatywnego Misia Polarnego". Dla uczestników balu został przygotowany mały poczęstunek przez restaurację „Fukier” oraz “Słodki Słony”.

Kronika prac Naczelnej Rady Adwokackiej

Przedstawiamy skrót wydarzeń z udziałem Adwokatury.

6 lutego, adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA, wystosował list do Ministerstwa Finansów z prośbą o informację na temat opinii MF w sprawie nieodpłatnych porad prawnych oraz sposobu wyliczenia przez ministerstwo, że porady prawne udzielane przez adwokatów są droższe niż porady udzielane za pośrednictwem organizacji pozarządowych przez studentów, nieprawników po kursach przygotowawczych i niewykwalifikowanych prawników. ([czytaj pismo](#))

7 lutego, odbył się IV Bal Radcy Prawnego. Na zaproszenie dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, r.pr. Włodzimierza Chróścika, Naczelną Radę Adwokacką reprezentował adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA.

10 lutego, adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, wystosował list do Krajowej Rady Sądownictwa z prośbą o informacje wyjaśniające dotyczące opinii KRS ws. projektu ustawy o nieodpłatnej przesądowej pomocy prawnej. W ocenie KRS ograniczenie udzielania tejże pomocy tylko do adwokatów i radców prawnych z pominięciem pośrednictwa organizacji pozarządowych, „jest nieefektywne i najdroższe”. ([czytaj pismo](#))

10 lutego, adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, wziął udział w "Wieczorze prawniczym" zorganizowanym przez wydawnictwo Wolters Kluwer. Prezes Zwara zabierał głos w panelu dyskusyjnym "Kontradyktoryjność jako idea określająca formę procesu sądowego". Dyskutantami byli również prof. Piotr Hofmański, prof. Tadeusz Ereciński i prof. Ewa Łętowska. Panel prowadził prof. Stanisław Waltoś.

11 lutego, adw. Andrzej Zwara, prezes NRA oraz adw. Jerzy Zięba, członek Prezydium NRA wzięli udział w konferencji poświęconej przedstawieniu wyników egzaminów wstępnych na aplikację adwokacką, radcowską i notarialną, przeprowadzonych 27 września 2014 r. Trzydniowe spotkanie (od 11 do 13 lutego) odbyło się w Popowie pod Warszawą. Omówiono także wyniki konkursu na aplikację ogólną do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, a nadto po raz pierwszy wyniki egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą, omówione zostały też wyniki egzaminów adwokackiego i radcowskiego, które odbyły się 19-21 marca 2014 r.

11 lutego, adw. Bartosz Grohman, zastępca sekretarza NRA, wziął udział w konferencji w sprawie projektu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej i edukacji prawnej społeczeństwa w Ministerstwa Sprawiedliwości. Celem konferencji było przedstawienie założeń do projektu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej i edukacji prawnej społeczeństwa. Na konferencję zaproszono przedstawicieli władz wojewódzkich oraz przedstawicieli Prokuratury Generalnej, Krajowej Rady Sądowniczej, Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, którą reprezentował prezes KRRP r.pr. Dariusz Sałajewski ([czytaj relację](#))

12-13 lutego, adw. Marcin Imiołek oraz adw. Grzegorz Eliaś wzięli udział w posiedzeniu Zespołu Problemowego Rady Działalności Pożytku Publicznego ds. projektu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i informacji prawnej. Wcześniej, 12 lutego, mecenas Eliaś i Imiołek spotkali się z adw. Rafałem Dębowskim, sekretarzem NRA.